

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет тваринництва та водних біоресурсів
«19» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОМИСЛОВОГО ПТАХІВНИЦТВА»

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Освітня програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Факультет тваринництва та водних біоресурсів

Розробники:

професор кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві, доктор с.-г. наук, професор **Наталія ПРОКОПЕНКО**

професор кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві, доктор істор. наук, кандидат с.-г. наук, доцент **Вікторія МЕЛЬНИК**

доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві, кандидат с.-г. наук, доцент **Світлана БАЗИВОЛЯК**

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОМИСЛОВОГО ПТАХІВНИЦТВА

Предметом дисципліни є вивчення технологічного процесу виробництва і первинної переробки харчових яєць та м'яса птиці, а також побічної продукції з організацією контролю якості продукції у господарствах різного типу за впровадження ефективних сучасних технологій виробництва і переробки продукції птахівництва з урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів для підвищення рентабельності ведення галузі та конкурентоздатності продукції.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»	
Освітня програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	30 год.	6 год.
Самостійна робота	90 год.	108 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	6 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів професійних знань й вмінь щодо аналізу, розробки і впровадження ефективних сучасних технологій виробництва і переробки продукції птахівництва з урахуванням технічних, економічних,

соціальних, правових та екологічних аспектів для підвищення рентабельності ведення галузі й конкурентоздатності продукції птахівництва

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, отриманої з різних джерел;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Оцінювати та забезпечувати якість та безпечність технологій виробництва продукції тваринництва, кормів та кормових засобів, рівнів живлення тварин та продукції тваринного походження;

ПРН 3. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері тваринництва та в ширших мультидисциплінарних контекстах;

ПРН 5. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані;

ПРН 10. Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	тижні	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. <i>Біологічні особливості с.-г. птахів у технологічному процесі</i>										
Тема 1. Біологічні основи продуктивності сільськогосподарської птиці.	1	2		2	40		3		3	54
Тема 2. Селекційно-племінна робота у птахівництві.	2	2		2						
Тема 3. Особливості племінної роботи з різними видами с.-г. птиці.	3	2		2						
Тема 4. Яйце як об'єкт інкубації.	4	2		2						
Тема 5. Функціонування сучасних інкубаторіїв.	5	2		2						

Разом за змістовим модулем 1	60	10		10	40	60	3		3	54
Змістовий модуль 2. <i>Технології виробництва продукції птахівництва</i>										
Тема 6. Сучасні технології промислового виробництва харчових яєць.	6	4		4	50		3		3	54
Тема 7. Первинна переробка яєць та виробництво яєчних продуктів.	7	4		4						
Тема 8. Сучасні технології промислового виробництва м'яса курчат-бройлерів.	8	4		4						
Тема 9. Сучасні технології промислового виробництва м'яса індиків і водоплавної птиці.	9	4		4						
Тема 10. Організація забою птиці і первинної переробки тушок.	10	4		4						
Разом за змістовим модулем 2	90	20		20	50	60	3		3	54
Усього годин	150	30		30	90	120	6		6	108

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Біологічні основи продуктивності сільськогосподарської птиці.	2
2	Селекційно-племінна робота у птахівництві.	2
3	Особливості племінної роботи з різними видами с.-г. птиці.	2
4	Яйце як об'єкт інкубації.	2
5	Функціонування сучасних інкубаторіїв.	2
6	Сучасні технології промислового виробництва харчових яєць.	4
7	Первинна переробка яєць та виробництво яєчних продуктів.	4
8	Сучасні технології промислового виробництва м'яса курчат-бройлерів.	4
9	Сучасні технології промислового виробництва м'яса індиків і водоплавної птиці.	4
10	Організація забою птиці і первинної переробки тушок.	4

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. <i>Біологічні особливості с.-г. птахів у технологічному процесі</i>		
1	Яєчна продуктивність с.-г. птиці сучасних порід і кросів,	2

	формування і реалізація ознак.	
2	М'ясна продуктивність с.-г. птиці сучасних порід і кросів, формування і реалізація ознак.	2
3	Гетерозис у птахівництві.	2
4	Сучасні методи оцінювання якості інкубаційних яєць.	2
5	Інкубаторій та інкубатори.	2
Змістовий модуль 2. <i>Технології виробництва продукції птахівництва</i>		
1	Технологія утримання курей промислового стада і виробництво харчових яєць – технологічні графіки і схеми виробництва продукції.	4
2	Оцінювання якості харчових яєць і яєчних продуктів. Нормативна документація у технологічному процесі виробництва харчових яєць.	4
3	Технологічні розрахунки виробництва м'яса курчат-бройлерів за різних технологічних рішень.	4
4	Технологічні розрахунки виробництва м'яса індиків і водоплавної птиці за різних технологічних рішень.	4
5	Сучасні підходи до визначення ефективності виробництва продукції птахівництва.	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
1	Біологічні особливості сільськогосподарської птиці різних видів.	8
2	Вплив паратипових факторів на показники продуктивності сільськогосподарської птиці.	8
3	Особливості племінної роботи з різними видами с.-г. птиці.	8
4	Визначення якісних показників інкубаційних яєць та вимоги до їх якості.	8
5	Техніко-технологічні характеристики сучасних інкубаторів.	8
Модуль 2		
6	Відтворні і продуктивні якості курей сучасних яєчних кросів.	10
7	Технологічне обладнання підприємств з переробки яєць та виробництва яєчних продуктів.	10
8	Відтворні і продуктивні якості курей спеціалізованих м'ясних кросів.	10
9	Продуктивні якості гусей, качок та індиків сучасних порід і кросів.	10
10	Оцінювання діяльності сучасних птахопідприємств з виробництва продукції птахівництва.	10

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист лабораторних робіт;

7. Методи навчання:

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- проєктне навчання;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Біологічні особливості с.-г. птахів у технологічному процесі		
ЛР 1. Яєчна продуктивність с.-г. птиці сучасних порід і кросів, формування і реалізація ознак	ПРН 1, 3, 5, 10. ЗДВО повинні вміти оцінювати стан с.-г. птиці різних видів, визначати її рівень продуктивності за основними ознаками, впроваджувати технологічні прийоми підвищення продуктивності птиці у виробничий процес; застосовувати науково обґрунтовані, ефективні, підходи до ведення селекційно-племінної роботи у птахівництві, збереження генофонду с.-г. птиці, використовувати сучасні методи управління, контролю, аналізу племінного поголів'я і роботи з ним; проводити оцінювання стану генетичних ресурсів птахівництва, аналізувати отриману статистичну інформацію; обґрунтовувати і застосовувати ефективні технології селекційно-племінної роботи з птахами різних видів, використовувати сучасні методи роботи, управління, контролю у племінних птахогосподарствах; аналізувати хімічний склад яєць птиці різних видів; розрізняти окремі складові яйця, володіти методами визначення будови яйця, визначати інкубаційні якості яєць; задавати температурний режим по періодах інкубації та контролювати його показники, складати графіки закладки яєць, аналізувати вплив різних чинників режиму інкубації на ембріональний розвиток	10
ЛР 2. М'ясна продуктивність с.-г. птиці сучасних порід і кросів, формування і реалізація ознак.		10
ЛР 3. Гетерозис у птахівництві.		10
ЛР 4. Сучасні методи оцінювання якості інкубаційних яєць.		10
ЛР 5. Інкубаторій та інкубатори		10
СР 1.		20
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Технології виробництва продукції птахівництва		
ЛР 6. Технологія утримання курей промислового стада і виробництво	ПРН 1, 3, 5, 10. У тому числі організувати та контролювати технологічний процес	10

харчових яєць – технологічні графіки і схеми виробництва продукції.	виробництва харчових яєць, а також побічної продукції птахівництва в умовах промислових спеціалізованих та фермерських господарств за використання ресурсозберігаючих технологічних прийомів і методів; організувати цілорічне виробництво харчових яєць, а також побічної продукції птахівництва у птахівничих господарствах різного типу за дотримання основних положень нормативних документів щодо їх якості, стандартизації і сертифікації виробничих процесів; проводити розрахунки та складати технологічні графіки та карти при виробництві харчових яєць; організувати та контролювати технологічний процес первинної переробки харчових яєць, а також побічної продукції птахівництва; проводити розрахунки виробництва яєчних продуктів на переробних підприємствах; організувати та контролювати технологічний процес виробництва м'яса птиці, а також побічної продукції птахівництва та їх первинної переробки в умовах промислових спеціалізованих та фермерських господарств за використання ресурсозберігаючих технологічних прийомів і методів; проводити розрахунки та складати технологічні графіки та карти при виробництві м'яса курчат-бройлерів; організувати та контролювати технологічний процес виробництва м'яса індиків, качок і гусей, а також побічної продукції птахівництва та їх первинної переробки в умовах промислових спеціалізованих та фермерських господарств за використання ресурсозберігаючих технологічних прийомів і методів; проводити розрахунки та складати технологічні графіки та карти при виробництві м'яса; організувати та контролювати технологічний процес забою птиці та первинної переробки тушок, оцінювати якісні показники продукції, проводити розрахунки потужностей птахопідприємства, удосконалювати управлінську, технологічну, маркетингову, фінансову діяльність підприємства задля підвищення ефективності та конкурентоздатності виробництва продукції	
ЛР 7. Оцінювання якості харчових яєць і яєчних продуктів. Нормативна документація у технологічному процесі виробництва харчових яєць.		10
ЛР 8. Технологічні розрахунки виробництва м'яса курчат-бройлерів за різних технологічних рішень.		10
ЛР 9. Технологічні розрахунки виробництва м'яса індиків і водоплавної птиці за різних технологічних рішень.		10
ЛР 10. Сучасні підходи до визначення ефективності виробництва продукції птахівництва.		10
СР.2.		20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{залік}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час модульних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1369>
- конспекти лекцій на їх презентації (в електронному вигляді <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1369>)
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Горальський Л.П., Хомич В.Т., Кот Т.Ф., Гуральська С.В. Анатомія свійських птахів: навчальний посібник /Під ред. Л.П. Горальського, В.Т. Хомича. Житомир: Полісся, 2014. 248 с.
2. Єгоров Б.В. Контроль якості та безпека продукції в галузі (комбікормова галузь). Олді+, 2018. 446 с.
3. Збірник програм і методичних рекомендацій з племінного птахівництва. К. : ПП «ППНВ», 2005. 136 с.
4. Мельник В. В. Науково-організаційні засади розвитку птахівництва в Україні другої половини XX - початку XXI ст. : монографія / НААН, ННСГБ; наук. ред. акад. НААН В. А. Вергунов. К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2019. 345 с.
5. Мельник В.В., Прокопенко Н.П., Базиволяк С.М., Статнік І.Я. Оцінювання якості інкубаційних яєць сільськогосподарської птиці: методичні вказівки. К., 2014. 17 с.
6. Сільськогосподарська птиця України. Історія та сьогодення (селекційні досягнення у вітчизняному птахівництві): монографія / за ред. д-ра с.-г. наук, О.О. Катеринича, к-та с.-г.наук С.М. Панькової. К.: Аграрна наука, 2023. 160 с.
7. Технологія виробництва продукції птахівництва. Підручник. / В.П. Бородай, М.І. Сахацький, А.І. Вертійчук, В.В. Мельник та ін. Вінниця: Нова Книга, 2006. 360 с.
8. Технологія виробництва продукції птахівництва. Практикум до виконання лабораторних занять студентами аграрних вищих навчальних закладів III-IV

рівнів акредитації за напрямом 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»: навч. посібн. / В.П. Бородай, Н.П. Пономаренко, О.М. Похил, Л.С. Патрєва, В.О. Кучеров, В.П. Коваленко, А.І. Вертійчук, В.В. Мельник, С.М. Базиволяк, Д.Й. Солоха. К., «Агроосвіта», 2013. 272 с.

Додаткова література

1. Анатомія свійських тварин: Підручник / С.К. Рудик, Ю.О. Павловський, Б.В. Криштофорова та ін.; за ред С.К. Рудика. К. : Аграрна освіта, 2001. 575 с.
2. Віннікова Л.Г., Поварова Н.М., Синиця О.В. Основи птахівництва та переробки птиці. К.: «Освіта України», 2020. 216 с.
3. Войтенко С.Л., Порхун М.Г., Сидоренко О.В., Ільницька Т.Є. Генетичні ресурси сільськогосподарських тварин України на початку третього тисячоліття. *Розведення і генетика тварин*. К., 2019. Вип. 58. С. 110-119.
4. Гноевой В.И. Биоморфологическая организация и питательность кормов. Харків, 2017. 560 с.
5. Ібатуллін І.І., Жукорський О.М. Довідник з повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин. Аграрна наука, 2016. 336 с.
6. Каталог племінних ресурсів сільськогосподарської птиці/Під. ред Ю.О.Рябоконя. К. : Атмосфера, 2006. 80 с.
7. Машины для тваринництва та заготівлі кормів: монографія / Смоляр В. І., Халін С. В., Постельга С. С., Бабинець Т. Л., Погорілий В. В., Новохацький М. Л., Литовченко О. В., Загородній С. В. УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого. Дослідницьке, 2022. 231 с.
8. Стале тваринництво та благополуччя тварин SULawe. Sustainable livestock production and animal welfare. Модуль 2. Благополуччя тварин. Module 2. Animal welfare. Електронний посібник. The electronic manual. К.: НМЦ ВФПО. 2024. URL: https://vukladach.pp.ua/MyWeb/manual/nmcvfpo/SUSTAINABLE%20LIVESTOCK%20PRODUCTION%20AND%20ANIMAL%20WELFARE_2/SUSTAINABLE%20LIVESTOCK%20PRODUCTION%20AND%20ANIMAL%20WELFARE/Golovna/Golovna.htm
9. Kobets A.S., Vinichenko I.I., Honcharenko O. V., Kurbatska L.M., Sitkovska A.O., Pavlenko O.S. A strategy to increase the competitiveness of agro-industrial enterprises. Monograph. Dnipro. 2021. 188 p.
10. Increasing the efficiency of agribusiness: strategic gene pool management and technological innovations: monograph./ V.Lykhach, A.Lykhach, L.Chepil, M.Ohienko, F.Pokusa, D. Palimaka, R.Faustov, V.Reznichenko. Opole-Kyiv, 2025. 260 p.

Інформаційні ресурси

1. Асоціація птахівників України. URL: <http://www.poultryukraine.com/>
2. Державна дослідна станція птахівництва НААН України. URL: <http://avianua.com/ua/> , <http://www.ptahy.org.ua/>
3. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Інформаційно-аналітичний портал АПК України. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua>.
5. Національна академія аграрних наук України. URL: <http://naas.gov.ua/>

6. Науково-виробничий журнал «Сучасне птахівництво». URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Ptakhivnytstvo>
7. Тваринництво в Україні та світі. URL: <https://landlord.ua/news/tvarinnitstvo/>
8. Animal health and the environment. URL: <http://www.fao.org/3/u2200e/u2200e0d.htm>
9. Domestic Animal Diversity Information System (DAD-IS). URL: <http://www.fao.org/dad-is/data/en/>
10. EU Commission. Countries and regions: Ukraine. URL: <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/ukraine>.
11. Food security statistics / Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <http://www.fao.org/economic/ess/ess-fs/en/>
12. Hyline. URL: <http://www.hyline.com/>
13. Global animal partnership. <https://globalanimalpartnership.org/>
14. Meat and the Environment: <https://www.peta.org/issues/animals-used-for-food/meat-environment/>